

באונ' ת"א אוסרים
על פעילות פוליטית
עמ' 4

פועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדבר

زو هديرخ ZO HADEREKH

גיליון 5 / 31 בינואר 2024

גל פיטורים בעיתונות

העולם על פי
הנשיא מיליי

בית ספר לחיים בישראל

"על המורים ההרתעה דווקא עובדת: דיון ביקורתי? לא בבית ספרנו. להורים מדווחים בעיקר על נהלי למידה בחירום ומיגון הכיתות. מול התלמידים מדברים המורים הרבה על צדקת הדרך, מציעים עזרה רגשית ובהפסקות משמיעים את השיר הלוחמני 'חרבו דרבו'. שלושה חודשים אל תוך המלחמה בעזה, האווירה בבתי הספר התיכוניים ובמערכי השיעור של משרד החינוך, היא של 'שקט יורים'. מי שחורג מהקו - חוטף. 'מנהלת ביה"ס הבהירה שיש דברים שלא צריכים להיאמר עכשיו', אומרת אחת המורות".

חן שליטה, "שומרים", 11.1

דברים בשם אומרם

רצועת ביטחון בניגוד לחוק הבינלאומי

"דובר צה"ל טען בהצהרתו שהאסון שבו נהרגו 21 חיילי מילואים במחנה הפליטים אלמוע'אזי אירע בעת שהיו 'במשימת פיצוץ מבנים באזור החיץ הסמוך לגדר, במטרה 'להשמיד תשתיות טרור'. אלא שעל פי מקורות ביחידות מילואים שונות, שנאספו לאורך השבועות האחרונים, צה"ל מבצע הרס שיטתי ומוחלט של כלל המבנים הסמוכים לגדר במרחק קילומטר לעומק הרצועה, מבלי שהופללו כתשתיות טרור, לא מודיעינית ולא על ידי חיילים בשטח – וזאת במטרה לייצר רצועת ביטחון שאין בה נפש חיה, בניגוד לדין הבינלאומי. לפי עדויות של חיילי מילואים, הצבא חילק את מרחב הגבול מהים בצפון, ליד חוף זיקים, ועד גבול מצרים בדרום – למקטעים, פוליגונים. אורכו של כל מקטע כמה מאות מטרים ורוחבו קילומטר. בכל פוליגון המטרה היא להביא להשמדה של מאה אחוז מהמבנים, מחממות ועד בתים, ללא קשר לפעילות טרור שהייתה או לא הייתה בהם. הצבא מנהל רישום של כמה מבנים נהרסו בכל מקטע. ההרס כולל גם מבני ציבור בהם מסגדים, מרפאות ובתי ספר".

עינת פישבין ודוד זומר, "המקום הכי חם בגיהנום", 23.1

היא צריכה להסביר לאן הלך הכסף...

"על מה יצא סכום של כ-7 מיליון שקלים במשרד ההסברה של ח"כ גלית דיסטל-אטבריאן (הליכוד) המיותר שבוטל? בינתיים מדובר בסוד כמוס. המידע החלקי שהועבר במענה לבקשה נוגע לסכום של כ-500 אלף שקלים בלבד וללא ציון התאריכים שבהם בוצעו הפעולות. היקף ההתקשרויות הנוגעות לתחומי המשרד, כגון מיפוי ראשוני במדיניות הסברה ופרייקטים, נאמד בסך של כ-265 אלף שקלים".

אפרת אביב, "שקוף", 16.1

... חלקו הלך לידידה

"העיתונאית ליטל שמש, מגישה בערוץ 14, קיבלה 10,000 שקל כדי להצטלם לסרטונים של משרד ההסברה בראשות גלית דיסטל-אטבריאן. הסרטונים הופקו לקראת קיץ 2023 והיו מהיזמות הלא-רבות שהמשרד הכושל הצליח לממש בזמן הקצר שבו עמדה בראשו דיסטל-אטבריאן: שני מונולוגים קצרים בשפה האנגלית, שבאחד מהם נזפה שמש בעיתונות הזרה בעקבות מקרים של סיקור מעוות של מתקפות טרור פלסטיניות, ובאחר מתחה ביקורת על המוזיקאי רוג'ר ווטרס. לשתייהן עבר המשותף כמי שעבדו שכם אל שכם בערוץ 14 (בתקופה שבה כונה 'ערוץ 20'). והנה רצף של ספרלטיבים הדדיים שהמטירו זה על זה במשרד שהגישו יחד: דיסטל-אטבריאן כינתה את שמש 'אחתי' (אחות), ושמש בתגובה אמרה שהיא 'מעריצה' ו'מעריכה' את שותפתה להנחיה, שהיא 'אחת המבריקות, המוכשרות'. 'התחושות הדדיות', סיכמה דיסטל-אטבריאן".

אימור ב"ז, "העין השביעית", 26.1

מכתבים למערכת

מקצצים לציבור הערבי

במסגרת תקציב המדינה המתקן לשנת 2024, אישרה הממשלה קיצוץ בתוכניות החומש לחברה הערבית בשיעור גבוה למעלה מפי שלוש משיעור הקיצוץ הרוחבי בכלל תקציבי המשרדים. החברה הערבית תיפגע אפוא פעמיים - פעם אחת בשל הקיצוץ הרוחבי של 5% בתקציבי משרדי הממשלה שיפגע בכלל האזרחים, ופעם נוספת בשל ההחלטה לקצץ 15% בתקציבי החברה הערבית.

מאבק בפשיעה ו אלימות, עידוד תעסוקה, חינוך ופיתוח כלכלי-חברתי - כל אלה ייפגעו אם התיקונים לתקציב יאושרו. בשבועות הקרובים תגיע הצעת הקיצוץ לדיון בוועדת הכספים. לכן יש עוד הזדמנות לעצור את המהלך המסוכן.

למה מקצצים? כי רוב התקציבים המיועדים לחברה הערבית אינם מעוגנים בתקציב המדינה עצמו בגלל אפליה עמוקה וארוכת שנים. ב-2015 החליטה הממשלה להתחיל לתקן מצב זה באמצעות תוכניות לצמצום פערים ולפיתוח כלכלי וחברתי בחברה הערבית.

החברה הערבית, אשר מלכתחילה נמצאת במצב פגיע יותר וזקוקה לתקציבים כמו אוויר לנשימה, זקוקה להם היום יותר מתמיד. אלא שהממשלה עומדת דווקא להחליש עוד יותר את החברה הערבית. במקום לקדם צמצום פערים, היא מרחיבה אותם, במקום לתקן ולשקם - היא עלולה לדרדר את כולנו לתהום כלכלי.

קידום ותקצוב תוכניות החומש לא קרה רק על בסיס ההכרה הממשלתית באפליה ארוכת השנים של האזרחים הערבים, אלא גם בגלל הבנה שאפליה זו פוגעת לא רק בחברה הערבית אלא בכלכלת המדינה בכללותה.

בשבועות האחרונים פעלנו במלוא המרץ כדי למנוע פגיעה זו: הוצאנו מכתב המתריע מפני פגיעה אנושה במעמד החברה הערבית, החלשת הכלכלה בישראל כולה והתרחבות מגיפת הפשיעה. בנוסף, פעלנו בשיתוף ועד ראשי הרשויות המקומיות הערביות וארגוני חברה אזרחית, השתתפנו בתוכניות אירוח וקידמנו את הנושא בכלי התקשורת. מטרתנו - להעלות את הנושא לסדר היום הציבורי ולעצור את הפגיעה החמורה בתקציבים. מערכה זו לא תמה.

רגד ג'ראיסי ועופר דגן

מנכ"לים שותפים של סיכוי-אופוק

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

ח"כ עופר כסיף ובא כוחו, עו"ד מיכאל ספרד, בדיון שנערך השבוע בוועדת הכנסת (צילום: זו הדרך)

המרחק הקצר בין הדחה לטרנספר

ושרים הקוראים לביצוע פשעי מלחמה - להיט בטלוויזיה ואיש לא קורא להדיחם. זו ישראל 2024, שממילא רואה עצמה כעליונה על שאר האומות ('עם סגולה') וכבר אינה חלק ממשפחת העמים".

גונטז' צודק. רק שתי יממות וכמה מאות מטרים מפרידים בין האולם בו נתקבלה החלטת ההדחה בגין הבעת התנגדות למלחמה ל"כנס הטרנספר" שנערך ביום ראשון (28.1) בבנייני האומה ואשר קרא לביצוע פשעי מלחמה.

בכנס תחת הכותרת "כובשים ומיישבים את חבל עזה!" השתתפו השרים בצלאל סמוטריץ' ואורית סטרוק מהציונות הדתית; עמחי שיקלי, חיים כץ, מאי גולן ושלמה קרעי מהליכוד; איתמר בן גביר, יצחק וסרלאוף ועמחי אליהו מעוצמה יהודית; יצחק גולדקנופף מיהדות התורה ועוד ח"כים רבים מהקואליציה.

השר לביטחון לאומי בן גביר נשא דברים בכנס וקרא להרוג ולגרש: "כבר מבינים שברייחה מביאה מלחמה ושם רוצים שלא יהיה עוד פעם 7.10 צריך לחזור הביתה ולשלוט על השטח, וכן גם להציע היגיון מוסרי, תורני והלכתי: עידוד הגירה וחוק עונש מוות למחבלים. להוציא אותם להורג — נוחבה אחרי נוחבה, מחבל אחרי מחבל". עמיתו לממשלה, שר האוצר ושר במשרד הביטחון סמוטריץ', אמר בכנס: "חיילים רבים הנלחמים כעת ברצועה גורשו משם כילדים, וחייבים לדאוג שהם ישובו לשם כמתיישבים כדי לשמור על עם ישראל".

שר התיירות ולשעבר סגן יו"ר ההסתדרות, חיים כץ, נשא אף הוא דברים בכנס. "הייתי שייך לקבוצה שנקראה ה'מורדים', שנלחמה נגד הגירוש בגוש קטיף", סיפר כץ על האווירה במפלגתו בימי ההתנתקות ב-2005. "היום אחרי 18 שנה, יש לנו הזדמנות לקום ולבנות ולחדש ולהרחיב את ארץ ישראל — יחד ברוח ובאמונה אנחנו נעשה את זה. כי בשבילנו זה משחק גמר, אין שידור חוזר. אין מקצה שיפורים. עכשיו ביחד נעשה וננצח".

שר הבינוי והשיכון מיהדות התורה, יצחק גולדקנופף, לא פיגר אחרי השרים האחרים ואמר בכנס: "בידי ממשלת ישראל לתקן את העוול הנורא ולשוב לגוש קטיף וחבל עזה".

כעבור יומיים, נציגיהם ניסו לסלק מהכנסת את מי שנאבק בעקביות בהזיות מסוכנות ומשיחיות אלה.

שמואל אורניץ'

ועדת הכנסת החליטה כצפוי (30.1) להדיח את ח"כ עופר כסיף (חד"ש-תע"ל) ברוב של 14 תומכים מול שני מתנגדים. זאת, בניגוד לעמדות של היועצת המשפטית של הכנסת ונציגת היועצת המשפטית של הממשלה. על מנת שההליך יושלם, נדרשת הצבעה נוספת במליאת הכנסת, שם יידרש רוב של 90 חברי כנסת. עם זאת, גם אם ההדחה תאושר במליאת הכנסת - ח"כ כסיף יוכל להגיש ערעור לבג"ץ.

חברי הוועדה היחידים שהצביעו נגד ההדחה היו ח"כ אחדד טיבי (חד"ש-תע"ל) וח"כ וליד טאהא (רע"מ). בעד ההדחה הצביעו כל נציגי המפלגות הציוניות והחרדיות המכהנים בוועדה: היו"ר אופיר כץ וחברי הכנסת זאב אלקין, בועז ביסמוט, עמית הלוי, ארז מלול, שרון ניר, משה סעדה, צביקה פוגל, אריאל קלנר, משה רוט, מתן כהנא, סימון מושיאשוילי, נאור שירי ומיכל וולדיגר. מירב בן ארי מיש עתיד לא השתתפה בהצבעה בטענה ש"הדיון התארך".

"מדובר במעשה לא חוקי ולא חוקתי. אין שום יסוד חוקי להדחתו של חברנו, ח"כ עופר כסיף. הבקשה הדלה והמניפולטיבית מבצעת קפיצה מחשבתית ביחס למשמעות התנגדותו להמשך המלחמה. היא מעידה על גחמותיהם של מי שמעוניינים להעמיק את ההרס והסבל של תושבי עזה, לגרשם מאדמתם ולהתיישב במקומם", מסרה סיעת חד"ש-תע"ל לאחר ההצבעה.

מק"י וחד"ש פרסמו הודעה לפיה ההחלטה בוועדת הכנסת היא "צעד נוסף לקראת השלטת הפשיזם". עוד הגדירו את המהלך "משפט שדה פוליטי מצד הרוב הזמני הנתון בכנסת, העושה כל מאמץ להקים משטר צללים פשיסטי במדינה".

"אין זה מפתיע שראשי מפלגות המרכז נגד כסיף ובעד הדחתו, זאת על אף ידיעתם המלאה שמטרת הימין הקיצוני היא להסלים את המתקפה על בית המשפט העליון. יתר על כן, ראשי מפלגות המרכז מודעים לכך שלאותו בית המשפט ממש אין ברירה אלא לבטל את החלטת הכנסת אם היא תתקבל סופית", הוסיפו. "אנו שבים ומדגישים את תמיכתנו בחבר כסיף ואת גאוותנו בעמדותיו, המייצגות נאמנה את עמדות מק"י וחד"ש - לסיום המלחמה והכיבוש ולמען מאבק בפשיזם; לשלום, שוויון ודמוקרטיה".

העיתונאי ניר גונטז' ("הארץ") צייץ עם פרסום ההחלטה: "חבר כנסת הקורא להימנעות מביצוע פשעי מלחמה, ומבקש לחקור חשדות לכאלה - עילה להדחה מהכנסת. חברי כנסת

אוניברסיטת ת"א מונעת פעילות פוליטית בקמפוס

להתייצב בפני ועדות משמעת. מידע בדבר זכותם של סטודנטים לביטוי ובדבר התמודדות עם הליכי משמעת הוא דחוף וחיוני. שנית לא ברור מה נחשב בעיני דיקנית הסטודנטים 'אירוע דחוף'. דומה, כי לשיטתה פעילויות ציבוריות בקמפוס שהן פרי יוזמה של תא סטודנטים אינן עונות על קריטריון 'הדחיפות'."

בתחילת שנת הלימודים הנוכחית הודיעה ההנהלה, כי בשל המלחמה תתאפשר בסמסטר הראשון רק פעילות ציבורית המאורגנת בידי רשויות האוניברסיטה או אגודת הסטודנטים והסטודנטיות. האגודה לזכויות האזרח וארגון עדאלה פנו אז אל ההנהלה בבקשה לבטל את ההחלטה.

באותה פנייה טענו עו"ד סוהאד בשארה מעדאלה ועו"ד אן סוצ'ו מהאגודה, כי זו הוראה קיצונית וגורפת שלמעשה אוסרת על כל אירוע ציבורי ובכלל זה הפגנה, דיון, מופע וטקס. הן טענו, כי אם האוניברסיטה סבורה שבמקרה מסוים קיים חשש קונקרטי ברמת ודאות קרובה לשלוםם ולביטחונם של באי האוניברסיטה, היא רשאית לאסור על קיום האירוע המסוים. אך מניעה גורפת ומראש של כל אפשרות לקיים הפגנות או דיונים, להציב דוכנים, לארגן צפייה בסרטים ולקיים פעילות ציבורית אחרת אינה מידתית. עוד ציינו, כי ההחלטה תפגע במיוחד בסטודנטים הערבים.

חברי תא חד"ש סטודנטים באוניברסיטת תל-אביב תכננו לקיים הרצאה פתוחה לכלל הסטודנטים בקמפוס בנושא "זכויות הסטודנט – מה לעשות מול ועדות משמעת" בהנחיית עו"ד ריהאם נסרה. אך להפתעת פעילי התא, הודיעה להם דיקנית הסטודנטים, פרופ' דרורית נוימן, כי בקשתם לקיים את האירוע אינה מאושרת בשל "מחסור במאבטחים". יודגש כי האירוע תוכנן להתקיים בשעה 19:00 באולם סגור, ושמארגני האירוע ציינו כי הם מצפים להשתתפות של לא יותר מ-60 סטודנטים.

בהודעה של תא הסטודנטים נכתב: "אנו בחד"ש סטודנטים רואים בהחלטה זו פגיעה בחופש הביטוי. החלטה זו היא אחד מהניסיונות המתמשכים להגביל את הפעולה הפוליטית של הסטודנטים, תוך רדיפה פוליטית של כלל כוחות השמאל והאנטי-מלחמה בכל הקמפוסים בארץ. זו התקפה על מה שנותר מהמרחב הדמוקרטי בתוך האוניברסיטה. אנו רואים בכך הפרה בוטה של זכותנו לעבוד טובת עמיתינו הסטודנטים ולטפל בבעיותיהם. לא נרתע ולא נבהל מהניסיונות הללו. נמשיך לפעול לטובת הסטודנטים בהתאם לחזון, לתוכנית ולמצע הפוליטיים שלנו."

נוכח ההתנכלות, הגישה האגודה לזכויות האזרח ערעור על החלטת הדקנאט בשם תא חד"ש סטודנטים. עורכות הדין גדיר ניקולא וטל חסין כתבו במכתב הערעור: "הרצאה בנושא זכויות הסטודנטים במסודות להשכלה גבוהה, בדגש בוועדות משמעת, חיונית לסטודנטים בכלל, ולסטודנטים הערבים בפרט. זאת בשל הרדיפה המואצת אחר התבטאויותיהם ברשתות החברתיות ובשל זימונם התדיר לוועדות משמעת. החלטתה של דיקנית הסטודנטים שלא להתיר את קיום ההרצאה בדפוס ובמועד שנקבעו סותרת את הזכות החוקתית לביטוי ואת חובת האוניברסיטה כלפי תלמידיה, ולוקה בהעדר מידתיות ובחוסר סבירות". כמו כן נכתב בערעור, כי "הנימוקים שהעלתה הדיקנית לדחיית הבקשה של תא חד"ש מעידים למעשה על מדיניות גורפת של האוניברסיטה למניעת קיום פעילויות ציבוריות בין כותלי הקמפוס, ללא כל אבחנה בדבר טיב הפעילות הציבורית שמתבקש אישורה."

"מתמיהה ומקוממת אף קביעתה של הדיקנית כי אין מדובר באירוע דחוף" - הדגישו במכתב. "ראשית, בשל כך שסטודנטים רבים, וסטודנטים ערבים בפרט, נרדפים עקב ביטויים שפרסמו ברשתות החברתיות, ונדרשים שוב ושוב

ייהוד ירושלים המזרחית מתקדם בחסות המלחמה

בחסות המלחמה העקובה מדם ברצועת עזה, ממשיכות רשות הטבע והגנים ועמותת אלע"ד של המתנחלים לקדם את התוכניות לייחוד גיא בן הינום בירושלים המזרחית שתחת כיבוש ישראלי. זאת חשפה עמותת עמק שווה.

כחלק מ"מלחמת התאורה" באזור, מאירים המתנחלים את בתיהם במגני דוד כחולים ואילו תושבי סילואן הפלסטינים מציבים חצאי סהר ירוקים וזהירים. לדברי העמותה עמק שווה, בתחילת המלחמה הפך הגיא חלק מהמאבק. הגשר התלוי מואר בצבעי כחול לבן, ופוגע גם בנופים הקדומים של הגיא. בנוסף, עמותת המתנחלים אלע"ד הציבה בכניסה לחלקות פלסטיניות פרטיות שערים עם מנעולים המאפשרים את הכניסה ברכב לחלקות רק לאנשי העמותה ומונעים זאת מבעלי החלקות. בתגובה לפניית עמק שווה, ענתה רשות הטבע והגנים כי הדבר "נעשה לבקשתה".

יצוין כי למרות שטרם פורסם מכרז לתכנון ולהקמת הרכבל מעל העיר העתיקה בירושלים ולמרות שאין לו היתר והפרויקט תקוע מעל שנה וחצי, מבקשים יזמי הרכבל כבר עתה להפקיע שטחים מפלסטינים. בשבת 9 בדצמבר נתלו לאורך חלקים מתוואי הרכבל שלטים המודיעים על הפקעת קרקעות לטובת הרכבל לעיר העתיקה על שטח של 8,725 מ"ר.

מטרת ההפקעות היא - איתור קרקע להצבת עמודים עבור הרכבל. לפי ההודעות שנתלו, מדובר בהפקעה זמנית לשמונה שנים, מהלך חריג כשלעצמו בתחום התכנון בירושלים. "המודעות נתלו חרף העובדה שעד היום לא נבחרה חברה שתאחר היכן ניתן להציב את העמודים בשטחים שיופקעו. הפקעת השטחים תפגע בפלסטינים שהם בעלי קרקעות בתוואי הרכבל, ביניהם - תושבי סילואן, שהרכבל המתוכנן עתיד לעבור מטרים ספורים מעל בתיהם", הדגישו.

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126402

המשבר במקומונים והמאבק על שמירת מקומות העבודה גל פיטורים בקבוצת "ידיעות אחרונות"

לסגירה, מציעה ההנהלה לפטר כ-20 עובדים מתוכם. בתקופת הקורונה, כל חברי הוועד עזבו או פוטרו למרות מאמצים שלנו. ב-2019 ושוב ב-2021 וגם באמצע 2023, הידקו את המערכות, כלומר פיטרו כתבים ועורכים. המשמעות היא שהעובדים שנותרו נדרשים למלא יותר תפקידים, וכי מקומונים נאלצו להתאחד. לדוגמא, נתניה וחדרה אוחדו למקומון אחד. אלה יהיו מערכות רזות מאוד. לכל מערכת יהיה כתב אחד ומערכות נאלצות לחלוק כתבים. במילים אחרות, תהיה בארץ עיתונות מקומית מצומצמת ממש.

זו לא מגמה חדשה. כבר שנים שהעיתונות המקומית בארץ סובלת מהשינויים בשוק. פרסום הוא עדיין חלק מרכזי מהמודל העסקי של גופי תקשורת. ישנם גופי תקשורת שתלויים בו יותר: לדוגמא ערוצים 12 ו-13, או פחות: כמו העיתון "הארץ" שיש לו מנויים ולכן תלותו בפרסום אינה מוחלטת. השינויים בשוק הפרסום פוגעים במיוחד במקומונים. פעם, כאשר שרברב בנתניה רצה לפרסם את עצמו, הוא היה משלם עבור מודעה במקומון. כיום, רוב הסיכויים שהוא ישלם עבור מודעה בפייסבוק או בגוגל.

במשא ומתן אנחנו מנסים לצמצם את מספר המפוטרים. אנחנו נאבקים בעת ובעונה אחת גם להצלת משרות, גם על תנאי הפיטורים וגם על איכות העיתונות המקומית בארץ. כשמובילים התארגנות עובדים במקום שהוא במצוקה גוברת, זה נראה אחרת לגמרי מאשר התארגנות במפעל הייטק או בחברה משגשגת. אנחנו כל הזמן שוחים נגד הזרם. ברור לנו שבעתיד תדרוש ההנהלה עוד צמצומים. על העובדים שנשארים מוטל עומס כבד יותר, וגם להם אין ביטחון תעסוקתי. בכל הסכם עליו אנו חותמים, אנו דורשים שתהיה גם תקופת חסינות מפוטורי צמצום, כדי שהעובדים יוכלו להינות לפחות משנה אחת של שקט לאחר המכה.

למרות שאנו נמצאים במגננה, אנו מנסים לשפר את תנאי העבודה ואת הזכויות הסוציאליות. מובן שקשה הרבה יותר לקדם שיח כזה כשאומרים לנו שיש גירעון וצריך לקצץ. לכן הדיון הוא בדרך כלל לא על שיפור התנאים של העובדים, אלא איך בכלל יישארו עובדים.

מה השפעת התארגנות העובדים על הפיטורים?

זה תלוי מאוד ברמת ההתארגנות. בכלי תקשורת בהם יש התארגנות מבוססת, ההנהלה פועלת באופן הרבה יותר מכבד וזהיר. כאשר יש ארגון יציג, למעסיק יש חובה של היוועצות. אם הוא לא מקיים אותה כנדרש, אנחנו פונים לבית המשפט. במקומות עם התארגנות מבוססת, כמעט לא קורה שבלי התראה מראש, המעסיק שולח מכתבי פיטורים לעשרה עובדים. המעסיקים יודעים מה קורה כשאנחנו יוצאים לשביתה או פונים לבית המשפט, ולכן בדרך כלל לא מתנהלים בבריונות.

הדרך הטובה ביותר להבין את משמעות ההתאגדות בכלי תקשורת היא להשוות מהלכי צמצום של עובדים מאורגנים לאלה של עובדים במחלקות לא מאורגנות כמו מנהלה, שיווק, סחר ודיגיטל שאינם יוצרי תוכן. הפיטורים מתחילים בדרך כלל במחלקות אלה ומתקדמים במהירות.

אסף טלגם

המשך הראיון בעמוד 10

"בכלי תקשורת בהם יש התארגנות מבוססת, פועלת ההנהלה באופן הרבה יותר מכבד וזהיר". כך אמר השבוע ל"זו הדרך" שי אמיר, רכז איגוד מקצועי בארגון העיתונאים והעיתונאיות. בריאיון מתייחס אמיר למכת הפיטורים בקבוצת ידיעות ולשינויים באיגוד מאז עזבו את ההסתדרות.

מה עם הפיטורים ב"ידיעות אחרונות" ובוויינט?

ארגון העיתונאים מייצג כעת עובדים במשא ומתן בשני מקומות עבודה שונים: האחד ב"ידיעות אחרונות" ובוויינט, והשני בידיעות תקשורת – רשת המקומונים של קבוצת ידיעות. אנו מייצגים את עובדי ידיעות וויינט מאז 2012, ולצד כבד אירעו ב"ידיעות אחרונות" כמה גלי קיצוצים. סבב הפיטורים האחרון היה אחרי הקורונה, במאס 2021.

עד הקיץ פעלנו בידיעות ובוויינט בנפרד וניהלנו מ"מ נפרד. למרות ששתי החברות שייכות לאותה קבוצה, ההנהלה התעקשה שהתנאים של עובדי העיתון המודפס לא יחולו על עובדי האתר, משום שמדובר בחברות נפרדות. בקיץ הוחלט על איחוד מערכות. החברות לא בהכרח ימוזגו בעתיד הקרוב מבחינה עסקית, אבל מבחינת העובדים המשמעות רבה – לטוב ולרע. כעת אנחנו פועלים מול יחידת מיקוח אחת ולא שתיים, כל המאמצים מרוכזים במקום אחד. יש בכך יתרון מבחינתנו. התארגנות העובדים בוויינט לא הייתה מספיק פעילה ואפקטיבית. אנחנו ארגון יציג בוויינט וניהלנו מ"מ עם ההנהלה, אבל זו לא לקחה אותנו ברצינות. "ידיעות אחרונות", לעומת זאת, הוא מקום עבודה שכבר נחתמו בו הסכמים. כעת, התנאים של מי שיעבדו כתף אל כתף יושו. ממילא כתבי פרינט ודיגיטל מבצעים היום עבודה דומה, ורוב מה שמתפרסם בפרינט מופיע אחר כך בדיגיטל – ולהפך.

מחודש יולי '23 אנו במגע עם ההנהלה. דרשנו ממנה נתונים לגבי תנאי העבודה של העובדים הנוותרים והעומס עמו יתמודדו בעקבות הצמצום, ואף קיימנו שביתה בת שעה. הצגנו דרישות שאת חלקן ההנהלה קיבלה. המאבק היה אמור להתחדש אחרי החגים, אך אז פרצה המלחמה. זמן קצר לאחר מכן היה פיצוץ במגעים, והמשא ומתן הושהה. לאחרונה הוא התחדש. למרות הנזק הכלכלי הכבד עקב המלחמה, משרת ההנהלה שלא תגדיל את מספר המפוטרים.

לפני המלחמה קידמנו פרישה מרצון של 25 עובדים, שקיבלו תנאים מועדפים. כמו כן, נאלצנו להסכים, בשל הנזק שגרמה המלחמה, לפיטורים של תשעה עובדים ולהוצאה של שישה נוספים לחל"ת עד סוף החודש. לעוד 30 עובדים נשקפת סכנת פיטורים. בינתיים המשא ומתן מתארך, וזה לא בהכרח רע. לעובדים עדיין יש פרנסה, ולפעמים נמצאים פתרונות כשמשתהים.

ישנן עוד שתי קבוצות קטנות של עובדים בסכנת פיטורים בעקבות סגירה של מוצרים. ההנהלה משתדלת ככל הנראה לפגוע כמה שפחות בליבת החדשות. עיקר הפגיעה תהיה במוצרים פריפריאליים יותר כמו תוכן מגזיני, אולפן, רדיו, פודקאסטים וכו'. נראה שלא יפוטרו הרבה צלמים או כתבים.

ומה המצב במקומונים?

אנו מנהלים משא ומתן עם ידיעות תקשורת. רשת המקומונים של ידיעות צומצמה לאורך השנים באופן דרסטי. מ-180 עובדים עד לפני כמה שנים נותרו רק 60. כעת, כחלופה

הממשלה מונעת דיון בתקציב

הראשונה הפגיעה בבריאות הייתה משמעותית יותר, ושר הבריאות ומנכ"ל המשרד אכן הצליחו לצמצם פגיעה זו. אך עדיין מדובר בתקציב שרע לבריאות. כך קובע פרופ' דני פילק בנייר עמדה שפרסם מרכז אדוה באחרונה.

הפרט טיפות החלב

פרופ' פילק מצביע על מספר כשלים בתקציב הבריאות לשנה זו ובהם - תשלום של 35 שקלים בכל ביקור במרפאות בריאות הנפש. משמעות הצעד - פגיעה של ממש בנגישות לשרותי בריאות הנפש של השכבות בעלות הכנסות נמוכות ובהן עובדים ובני משפחותיהם. אמנם מקבלי קצבאות ותשושי נפש מוכרים יהיו פטורים מתשלום אגרת שרות זו, אך הספרות המחקרית מעידה באופן ברור, כי רבים מהזכאים לפטורים מסוג זה אינם מנצלים אותו.

נקודה נוספת היא - קיצוץ של מעל מאה מיליון שקלים בתקציב המטה של משרד הבריאות. הממשלה ופקידי האוצר טוענים שמדובר בהתייעלות ובהפחתת בירוקרטיה. "האמת היא אחרת. מדובר בקיצוץ במגוון תפקידים שמבצע המשרד: פיקוח על קופות החולים, פיקוח על תרופות ועל בריאות הנפש, על בריאות הציבור ועל החינוך לבריאות. להבדיל ממשרדים רבים מיותרים שייסדה ממשלה זו, משרד הבריאות הוא משרד חיוני. אין בו 'שומנים', וקיצוץ בתקציבו יתורגם בפגיעה בבריאות של כולנו", כתב פרופ' פילק.

עוד בתקציב הבריאות: עתידן של טיפות החלב המופעלות בידי המדינה. הממשלה והאוצר מעוניינים לקצץ בתקציבן. לשם כך נקבע שתוקם ועדה שתדון בטיפות החלב. נוסח עמום זה רומז לרצון לחזור ולהפריט את טיפות החלב, כפי שנעשה בעבר עם שירות הבריאות לתלמיד, כעוד דרך לקצץ בתקציב המדינה על חשבון הבריאות של התינוקות.

תקציב 2024 כולל גם קיצוץ של 15% בכספים המיועדים להפחית את הפערים התקציביים בין האזרחים היהודים לבין האזרחים הערבים. משמעות הקיצוץ - פגיעה בתנאים החברתיים המגדירים בריאות. מאז קום המדינה, כתוצאה מאפליה ומהדרה מתמשכות, מדדי הבריאות של האזרחים הערבים גרועים מאלה של האזרחים היהודים. הפער בתנאים המגדירים בריאות הוא סיבה מרכזית להבדלים אלה. הקיצוץ בכספים המיועדים לאזרחים הערבים גבוה בהרבה מהקיצוץ הרוחבי של 5%, הוא יוביל לכן לפגיעה בבריאותם.

נמרוד עובד

ממשלת הימין שוב מעכבת את הגשת התקציב למליאה. זאת תוך הפרה נוספת של חוק התקציב ותוך רמיסת חובתה של הכנסת לדון בו. לפי החלטת הממשלה (המנוגדת לחוק), היה התקציב לשנת 2024 אמור להיות מוגש ביום ראשון השבוע (28.1). אך לפי פרסום בחדשות 12, התקציב יוגש למליאה רק בשבוע הבא. הדחייה תותיר לכנסת פחות מ-12 ימים לדיוני התקציב על מאות עמודי ואלפי סעיפים.

על פי "דה מרקר", הצוות המקצועי באגף התקציבים השלים את העבודה על הצעת התקציב ב-25.1, וזו הייתה אמורה להיות מונחת על שולחן הכנסת בתחילת שבוע זה. יצוין שלפי חוק משק המדינה המתוקן, התקציב היה אמור להיות מוגש עוד ב-20 בינואר, על מנת להעניק לכנסת 30 יום לדיון בתקציב לפני המועד הנדרש לאישורו - 19 בפברואר. אם לא יאושר תקציב מתוקן עד תאריך זה, קובע החוק כי יתבצע קיצוץ רוחבי אוטומטי על בסיס תקציב 2024 המקורי, שאושר לפני המלחמה. מדובר בקיצוץ של כ-67 מיליארדי שקלים, שיוביל לשיתוק מדי של משרדי הממשלה.

אך אם התקציב מוכן, מדוע לא הונח על שולחן הכנסת? העיכוב הנוכחי נועד לאפשר את השלמתה של עבודה משפטית לגבי כמה מסעיפי התקציב, לרבות סעיפים קואליציוניים. את אלה מבקש שר האוצר סמוטריץ' (הציונות הדתית) להעביר כחלק מחוק התקציב המתוקן ולא רק באמצעות סעיפי זרובה בהם תדון ועדת הכספים בהמשך. במילים אחרות: סמוטריץ' מבקש להסתיר מהציבור את המיליארדים המיועדים להתנחלויות ולחינוך החרדי, שיהיו מעתה חלק בלתי נפרד מהתקציב ולא תוספות במסגרת ההסכמים הקואליציוניים בהן צריך לדון באופן פרטני.

הפגיעה בבריאות

היו שסברו שהעיכוב בהגשת התקציב לאישור הכנסת מקורו ברצון לתקן את המעוות בהצעת התקציב הניאו-ליברלי. זה שאושר בממשלה כולל תוספות גדולות לצבא ולכיבוש ופגיעות משמעותיות ברווחה, בבריאות ובכלל השירותים לאזרח. ביקורת רבה נמתחה על הצעת התקציב כפי שאישורו השרים (ר' סדרת כתבות בנושא שפורסמו בגיליונות "זו הדרך" הקודמים). אכן נעשו תיקונים מינוריים - כגון ביטול הקיצוץ במשאבים לספריות הציבוריות. אבל תקציב 2024 לא מביא איתו בשורה לאזרחי ולאזרחיות ישראל. אחת הדוגמאות היא בתחום בריאות הציבור. אמנם בגרסתו

הפגיעה בחינוך הממלכתי

בכנסת, אין למשמר היכולת לגרום להגדלת התקציבים של הזרמים הממלכתיים המקיפים מאות אלפי התלמידים.

המדינה המודרנית, לרבות מדינת הרווחה של המאה ה-20, פעלה לפיתוח מאסיבי של מוסדות החינוך ככלי להכשרתו של כוח האדם הנחוץ בכלכלה. אך מדינת ישראל זנחה את החינוך, הפקירה אותו לכוחות השוק ולמנגנונים של ברירה טבעית חברתית, לפיהם תלמיד ממעמד סוציו-אקונומי גבוה שורד, ואילו תלמיד ממעמד סוציו-אקונומי נמוך אינו שורד.

פירוק משרד החינוך לתתי משרדים הוא מחולל אי-שוויון חברתי ואי-שוויון תקציבי. לתלמידי זרם החינוך הממלכתי אין בממשלה הנוכחית שרים שיאבקו למען זכויותיהם ותקציביהם. וכך עם אמתלות ניאולברליות של משרד האוצר, עם שר חינוך שאיננו מתעניין בחינוך ותוך ניצול מצב המלחמה חווה ישראל משבר חברתי וחינוכי שלא נודע כמוהו (רכבות תלמידים מפונים), מקוצצים תקציבי החינוך הממלכתי ומועברים לתקציבי המשרדים של שרי הימין הקיצוני וההתנחלויות.

פגיעה חמורה בילדי האוכלוסייה מעוטת ההכנסות

נגה דגן בוזגלו, חוקרת במרכז אדוה, בדקה אלו תוכניות ייפגעו מהקיצוצים במשרד החינוך. היא מצאה כי סל של 9,000 שעות הוראה שבועיות גמישות יקוצץ מ-0.85 שעות הוראה שבועיות לכל כיתה ל-0.5 שעות הוראה בלבד. שעות הוראה אלה משמשות את מנהלי המחוזות להקצאה של שעות חינוך נוספות לפי שיקול דעתם. בבתי ספר בהם תשלומי ההורים גבוהים, שעות ההוראה הנוספות לא ייפגעו, כיוון שתשלומי ההורים מוסיפים שעות הוראה כיתתיות. משמע, תלמידים הזקוקים לחידוד החומר, לחזרה ולשעות הוראה נוספות אך באים ממשפחות מעוטות הכנסה – ייפגעו. הקיצוץ בסעיף ספציפי זה עומד על 80 מיליון ש"ח.

קיצוץ נוסף בסך 80 מיליון ש"ח הושט על תקציב הפעולות. תקציב זה מממן תוכניות לצמצום אלימות בבתי ספר, לסיוע נפשי, להארכת יום הלימודים ולמניעת נשירה. תוכניות אלה הן קריטיות בבתי הספר בשכונות בחתך כלכלי-חברתי נמוך ובינוני, להם אופייניים אחוזי הנשירה גבוהים, מצוקה נפשית רבה יותר ומקרי אלימות תכופים יותר.

הקיצוצים בתקציב משרד החינוך יפגעו באופן בלתי פרופורציונאלי בתלמידי זרם החינוך הממלכתי. זו פגיעה אנושה במאות אלפי תלמידים העלולים לנשור באחוזים גדולים יותר, לסבול מצוקה נפשית בלתי-מטופלת, ולקבל פחות תוכניות העשרה, ועקב כך גם להשתכר שגר נמוך יותר בשוק העבודה. על כל ממשלה שתחליף בעתיד את ממשלת המחולל יהיה להיכנס בעובי הקורה של תקציבי משרד החינוך ולחולל בהם שינוי משמעותי לטובת הזרם הממלכתי.

זוהר אלון

השר קיש רוקד עם תלמידים בזירת הפיגוע ברעננה (צילום מסך: ווינט)

החינוך הממלכתי לא נמצא בראש מעייניה של ממשלת הימין ואף לא של ממשלות קודמות בעשורים האחרונים. יוצאי דופן היו שרי החינוך ממרצ שולמית אלוני ויוסי שריד, שהגדילו את תקציבי החינוך של תלמידי זרם החינוך הממלכתי-עברי והממלכתי-ערבי. פעם אחר פעם, משלמים התלמידים את מחיר הקיצוצים המסיביים בתקציבי החינוך הממלכתי-עברי והממלכתי-ערבי.

תקציב החינוך עקף את התקציב הצבאי. לפי אתר הכנסת, בתקציב 2023 עמד תקציב החינוך של כל זרמי החינוך על 77 מיליארד שקל (ללא סעיף השכלה גבוהה) לעומת 63 מיליארד שקל שהוקצו לתקציב הצבאי (לא כולל תקציבים שהוקצו למתאם הפעולות בשטחים, להוצאות חירום אזרחיות ולהוצאות ביטחוניות אזרחיות).

בהצעת התקציב החדשה לשנה הנוכחית אושרה תוספת תקציב של 637 מיליון ש"ח "למענים ומאפיינים ייחודיים של החמ"ד (חינוך ממלכתי חרדי)" ותקציב של 100 מיליון ש"ח לצמצום תשלומי הורים בחינוך הממלכתי-דתי. ניתן להניח כי תקציבי החינוך הסקטוריאליים האלה ימשיכו לגדול בשנים הקרובות. באתרים שונים דווח, כי שר החינוך יואב קיש, שצולם לאחרונה רוקד בזירת פיגוע ברעננה, עזב ישיבת ממשלה לאחר שהוצג קיצוץ בסך 860 מיליון ש"ח בתקציב החינוך. הקיצוץ הוקטן לבסוף ל-300 מיליון ש"ח.

הקונץ פטנט: לתת תקציב נוסף לזרמי החינוך הדתיים והחרדיים ולקצץ בתקציב זרמי החינוך הממלכתיים-עבריים והממלכתיים-ערביים, מקורו בחוק משנת 1953 שקבע את החלוקה לזרמי החינוך השונים. לכן, גם כאשר ממשלת הימין מקצצת בתקציב החינוך הכולל, פטרוני החינוך הממלכתי-דתי והחרדי מפצים עצמם ומגדילים את תקציביהם. בדרך זו הם מגדילים את בסיס הכוח הפוליטי שלהם בקרב מצביעיהם ומגדילים את מספר נציגיהם בכנסת.

אנומליה בלתי נסבלת

הגיעה העת לומר: זו אנומליה בלתי נסבלת שתחת משרד החינוך מתקיימות מערכות חינוך מוגנות פוליטית ואפילו מועצמות כמנוף לכוח פוליטי ומערכות אחרות, כלליות, אשר נשחקות, נרמסות ומוזנחות. בתקופת המחאה הוקם הארגון "משמר החינוך הממלכתי", אשר חותר לשמור על החינוך הממלכתי-עברי והממלכתי-ערבי. אולם בהעדר כוח פוליטי

המציאות על פי נשיא ארגנטינה מיליי

האימפריאליסטיות של אותה תקופה. "היום, אני כאן כדי לומר לכם שהעולם המערבי נמצא בסכנה. והוא בסכנה כיוון שאלה האמורים להגן על הערכים של המערב מאמצים עמדות שמובילות בהכרח לסוציאליזם", אמר מיליי לתדהמת משתתפי הפורום הכלכלי בדאבוס. כדאי להזכיר, כי כל אחד מאלה שילם דמי השתתפות של רבבות דולרים (ללא הוצאות נסיעה ומלון) כדי להקשיב למי שמכונה במולדתו "אל לוקו" – המשוגע.

לדברי מיליי, "המנהיגים המובילים של העולם המערבי נטשו את המודל של החירויות לגרסאות שונות של מה שאנו מכנים קולקטיביזם. אנחנו כאן כדי לומר לכם שהניסיונות הקולקטיביים הם אף פעם לא הפתרון לבעיות של תושבי העולם, הם הסיבות לבעיות הללו. תאמינו לי בעניין הזה, אף אחד אינו במקום הולם יותר מאזרחי ארגנטינה כדי להעיד על כך". מסתבר, כי כחצי מיליון מפגינים בבירה בואנוס איירס ועוד מאות אלפים בעצרות ובמחאות רבות ברחבי ארגנטינה במסגרת השביתה הכללית כנראה לא למדו את השיעור שהעניק להם נשיאם.

האמון שאבד

מיליי ביקר גם את האג'נדה של הוועידה, שהתנהלה תחת הכותרת "בונים מחדש אמון", בשל מה שכינה "חלק מסדר היום של הסוציאליזם העולמי". מסתבר שברור לו, כי מה שאבד הוא האמון בשיטה הקפיטליסטית.

מייסד הפורום הכלכלי העולמי, פרופ' קלאוס שוואב, הציג את מיליי לקראת עלייתו לכימת הנואמים. שוואב אמר לקהל, בין היתר, כי "השיטות היותר רדיקליות שלו הכניסו רוח חדשה לארגנטינה". אכן, עם תחילת כהונתה בדצמבר 2023, נקטה הממשלה החדשה בארגנטינה צעדים שכמו נלקחו היישר מספרה של נעמי קליין "תיאוריית ההלם" – עליית קפיטליזם האסון" (פורסם בעברית בהוצאת אנדלוס, 2009): פיחות של 54% בערך הפסו, קיצוץ עמוק בהוצאות הציבוריות, הפחתת הסובסידיות לאנגריה, לתחבורה הציבורית, לתרבות ולמחקר המדעי; הפרטה של תאגידים ממשלתיים; ביטול חוקי עבודה; ופגיעה נרחבת בזכויות הדמוקרטיות, בהן הזכות להפגין.

יהושע טרטקובסקי

ברוסיה שוחרר בוריס קגרליצקי

קמפיין בינלאומי לשחרורו של החוקר, הסוציולוג והפעיל הרוסי בוריס קגרליצקי, שנעצר במוסקבה בסוף יולי, נשא פרי. על פי "הוועד לשחרור קגרליצקי" שפועל במוסקבה, ההוגה המרקסיסטי העקבי, המתנגד בחריפות למשטרו של הנשיא ולדימיר פוטין ולמלחמתו באוקראינה, שוחרר ב-19 בינואר. על העצומה הבינלאומית, אשר שמה דגש במעצרו ובמצבם של האסירים הפוליטיים ברוסיה, חתמו רבבות פעילי שמאל. בין חותמי העצומה, אישים ידועים בשמאל ברחבי העולם ובהם ז'אן-לוק מלנשון הצרפתי, ג'רמי קורבין הבריטי, הפילוסוף הסלובני סלבו ז'יז'ק, ההיסטוריון האיטלקי אנו טרברסו, הפילוסוף הצרפתי אטיין בליבאר, החוקר הלבנוני ז'ילבר אשכר, מזכ"ל מפלגת ההתחדשות הקומוניסטית של איטליה, מאוריסיו אסרבו, ועוד. קגרליצקי (64) נעצר בהאשמות מופרכות ומפוברקות לפיהן הוא "תומך בטרור".

פעילים קומוניסטים מפגינים במרכז בואנוס איירס במסגרת השביתה הכללית (צילום: השבועון הואי)

חבייר מיליי, נשיא ארגנטינה הניאו-ליברלי הקיצוני, נשא לפני כשבועיים נאום רצוף שקרים וסתירות בוועידת ההון והשלטון העולמיים שנערכה בדאבוס. חלפו רק שתי יממות משובו משווייץ, וב-24 נאלץ מיליי להתמודד עם שביתה כללית "פעילה" (קרי: הכוללת הפגנות המוניות ברחובות הערים) של איגודי העובדים והתנועות החברתיות. על פי העיתון הארגנטיני השמרני "לה נאסיון", מיליי הותיר את שומעיו בדאבוס "פעורי פה" בהציגו את הגותו. בעולם על-פי מיליי, המערב בסכנה בגלל כוחות סוציאליסטיים ו"קולקטיביסטים". בנאמו כלל הנשיא הארגנטינאי מצג שווא לפיו המערב "נוטה לסוציאליזם".

להשתחרר מהסוציאליזם

מיליי טען כי לולא "צעדים סוציאליסטים" שנקטו ממשלות רבות במשך עשרות שנים, כגון הטלת מיסים, פגיעה בסחר החופשי, הדפסת כסף ללא מגבלה ועוד, התושבים היו עשירים יותר. בסלט של מיליי גם הנאצים היו קולקטיביסטים בדיוק כמו הקומוניסטים והסוציאליסטים.

לפי מיליי, במערב נרשמה התפתחות כלכלית ללא הפוגה מאז אימוץ "הכלכלה החופשית" בתחילת ה-19. אך אין לנשיא ארגנטינה הסבר מדוע, אם כן, התחוללו מלחמות העולם הראשונה והשנייה דווקא בעת שכולם נהנו, כביכול, מפירות הכלכלה חופשית. הוא שיבח בנאמו את ה"אימפריות הגדולות" שנוצרו בשלהי הקפיטליזם המודרני, אך משום מה שכח לציין את התעשרות המערב באמצעות הקולוניאליזם והאימפריאליזם ואת שעבודם של עמי הפריפריה הקפיטליסטיות. הנשיא דיבר בשבחה של ארצות-הברית, שהייתה לאימפריה כלכלית ועקפה את הממלכה המאוחדת בתום מלחמת העולם הראשונה ועם קריסתן של המעצמות

מתנחלים מתבצרים על גג מבנה בעת ההתנתקות מרצועת עזה, קיץ 2005 (צילום: משה מילנר / לע"מ)

פודקאסטים חדשים של מכון עקבות לחקר הסכסוך

רצועת עזה: בין גירוש להתנתקות

הפלסטינים לעזוב את הגדה המערבית ואת רצועת עזה – וזאת מבלי לעורר ביקורת בינלאומית. בניגוד לגדה המערבית, אותה עזבו כרבע מתושביה הפלסטינים לאחר המלחמה, את רצועת עזה לא עזב כמעט איש.

תחילה קיוותה ישראל כי הסכם מדיני יפתור את בעיית הפליטים ויקבע את העתיד של רצועת עזה ושל תושביה הפלסטינים. בחלוף הזמן, כשהובן שהסכם מדיני ופתרון בעיית הפליטים לא נראים באופק – עברה ישראל למדיניות של עידוד הגירה. הייתה זו מדיניות לא-מוכרת שנועדה לדחוף פלסטינים לעזוב את רצועת עזה באופן פרטני, לרבות באמצעות מתן תמריצים, תוך שמירה מכוונת על רמת חיים נמוכה ברצועה. במקביל השקיעו נציגים ישראליים מאמצים להגיע להסכמים עם מדינות זרות – בין היתר באמריקה הלטינית – שיהיו מוכנות לקלוט פליטים פלסטינים תמורת תשלום. נשמע מוכר? זה אירע לפני יותר מחצי מאה.

יוסי אבו

פורסם לוח שנה עם תמונות

שצילמו ילדים ערבים-בדואים

לרגל השנה החדשה, פרסם פורום דו-קיום בנגב לשוויון אזרחי לוח שנה המציג בגאווה תמונות שצילמו ילדים מכפרים בלתי-מוכרים בנגב.

"דרך עדשת המצלמה ניתנת לילדים הזדמנות לתעד את חייהם ואת הסיפורים של כפריהם. לוח השנה הוא תוצאה של עבודתם. אנו מקווים שתיהנו מלוח השנה הזה כמו שאנחנו נהנינו להיות שותפים ביצירתו", נמסר.

פורום דו-קיום בנגב הוקם בשנת 1997 בידי תושבים ערבים ויהודים בנגב במטרה לשמש מסגרת לשיתוף פעולה ערבי-יהודי במאבק משותף לשוויון.

י"א

לרכישת לוח השנה:

<https://www.dukium.org/support-ncf/>

הפרקים הראשונים בסדרת הפודקאסטים "חלוקת הארץ" של מכון עקבות זמינים כעת להאזנה. הסדרה עוסקת בפתרון שתי המדינות כפי שבא לידי ביטוי בפעילות הממשלתית ובמעשים בשטח מאז ועידת מדריד ב-1991 ועד עליית ממשלת נתניהו ב-2009. פרקים אלה חוזרים אל ההתנתקות מרצועת עזה בקיץ 2005 – לגביה טוענים הימין והמתנחלים כי טמנה בחובה זרעים לטבח 7 באוקטובר 2023.

הפרק הראשון כולל דו-שיח בין חוקר המכון אדם רוז לעו"ד דב ויסגלס. השיחה חושפת את אחורי הקלעים של התהליך המדיני בין ישראל לפלסטינים מפיו של ויסגלס – אחד האנשים הכי בכירים שהיו בחדר המשא ומתן.

ויסגלס, יועצו הקרוב של ראש הממשלה אריאל שרון ואחד ממנסחי תוכנית ההתנתקות, מספר בפרק זה על ההיגיון שעמד מאחורי התוכנית, שלדבריו לא נועדה למנוע הקמה של מדינה פלסטינית. לטענתו, את ההחלטה בדבר הנסיגה מעזה אמנם קיבלה ישראל באופן חד-צדדי – אך היא יצאה אל הפועל בשיתוף פעולה מלא עם הפלסטינים.

בפרק השני משוחח ההיסטוריון רו עם העיתונאי עקיבא אלדר ("הארץ"), שהכיר מקרוב את ההתרחשויות ברשות הפלסטינית בראשית שנות האלפיים. אלדר הסביר מדוע הוא כופר בתפיסה הרווחת, לפיה יאסר ערפאת לא היה פרטנר לסיום הסכסוך, ולמה לדעתו ביצוע תוכנית ההתנתקות היה הבחירה באפשרות הגרועה ביותר להתמודדות עם הסכסוך.

במרכזו של ראיון נוסף שפרסם מכון עקבות בחודש שעבר: הקריאות הנשמעות, על רקע המלחמה הנמשכת בעזה, להעביר את תושבי הרצועה למדינות אחרות. ד"ר עמרי שפר רביב, היסטוריון של הסכסוך הישראלי-פלסטיני, בדק במחקרו ניסיון דומה שביצעה ממשלת ישראל מיד לאחר מלחמת יוני 1967. מהמחקר עולה, כי בחודשים שלאחר המלחמה, ניסחה הוועדה לתיאום פעולות הממשלה בשטחים מסמך שנועד להתוות את קווי הפעולה לשליטה בשטחים שנכבשו. הסעיף הראשון והחשוב ביותר בטיטת המסמך קובע: "מדיניות המכוונת ליציאת מספר מירבי של ערבים מתוך השטחים המוחזקים". מכאן ואילך עסקה ישראל באופן עקבי בשאלה, כיצד ניתן לעודד את תושבי השטחים

המשטרה נכשלת בחקירת אלימות מתנחלים

המשך מעמוד 5

גל פיטורים בקבוצת "ידיעות אחרונות"

כאשר ההנהלה רוצה לפטר עיתונאים, היא מתאמת עם הוועד ואיתנו פגישה ומתחיל מו"מ. ישנו פער של חודש לפחות בין תחילת השימועים של עובדים לא-מאורגנים לבין השימועים של עובדים מאורגנים.

בכלי תקשורת לא מאורגנים, לדוגמא ערוץ 7, אין דבר העוצר את ההנהלה במקרה של צמצומים. כאשר אין ארגון עובדים, ההנהלה מפטרת במהלך צמצומים את מי שהיא רוצה ולא רק משיקולים כספיים – לעתים יש גם אינטריגות אישיות. כשאין לעובדים השפעה על התהליך, נגרם נזק גם לעשייה המקצועית. ככלל, איננו מצליחים להפוך את התמונה על פיה, אבל ההשפעה שלנו מורגשת. אנחנו דואגים גם למשרות של עיתונאים, אבל גם לכך שהעובדים הנותרים לאחר הצמצומים יוכלו לעשות את עבודתם העיתונאית נאמנה.

כיצד השפיעה עליכם עזיבת ההסתדרות ב-2019?

ישנם הבדלים משמעותיים בין פעילותנו כעת לפעילות במסגרת ההסתדרות: האחד - חופש הפעולה וחופש הביטוי של הארגון. אנחנו לא צריכים להתחשב באינטרסים של יו"ר ההסתדרות הנוכחי. השני - אנחנו ארגון דמוקרטי, לא קורה אצלנו שהיו"ר חותם על הסכמים מעל לראש העובדים. כל הסכם נחתם על דעת הוועד במקום העבודה. יש לנו חופש פעולה גם בניצול משאבים, משום שאיננו כבולים למנגנון המסורבל של ההסתדרות. אנו כמו צוות קומנדו יעיל.

כשעזבנו את ההסתדרות היו ששאלו, אם אנחנו לא מפחדים לאבד את הגב של ההסתדרות. האמת היא שבחלק מהמקרים בהם היינו צריכים את הגב של ההסתדרות, לא קיבלנו אותו. בכל מקרה, היכולת שלנו לפעול בשטח, להוביל שביתות, לפנות לבית הדין לעבודה ולעצור תהליכים לא נפגעה כהוא זה. מאז 2020 אנחנו מסתדרים מצוין. אין לנו חשש שיפטרו אחד מהעובדים שלנו מטעמים לא ענייניים. כמי שעבד בארגון גם תחת ההסתדרות, אני מעדיף לעבוד בארגון העצמאי.

אסף טלגם

משנת 2005, 94% מתיקי החקירה של תקיפות מתנחלים כלפי פלסטינים בגדה המערבית שתחת כיבוש נסגרו ללא הגשת כתב אישום. כך עולה מדו"ח מיוחד שפרסם באחרונה הארגון "יש דין". מדובר ב-1,513 תיקי חקירה מבין 1,615 תיקי החקירה שבמעקב הארגון ושהטיפול בהם הסתיים.

ניתוח הנסיבות שבהן נסגרו תיקי החקירה מלמד, כי המשטרה כשלה בחקירת 81% מהתיקים. "שיעור הכישלון הגבוה מלמד על כשל מערכתי מתמשך של גופי אכיפת החוק בטיפול בעבריינות אידיאולוגית כלפי פלסטינים בגדה המערבית", נאמר בדו"ח. "העובדה כי הכשל המערכתי נמשך כבר לפחות שני עשורים, מעידה כי מדובר במדיניות מכוונת של מדינת ישראל, אשר מנרמלת את האלימות האידיאולוגית של מתנחלים נגד פלסטינים בגדה המערבית, תומכת בה ומרוויחה מתוצאותיה... שיעור נמוך זה שולח מסר לפיו מערכת אכיפת החוק כולה – משטרה, פרקליטות ובתי המשפט – אינה רואה בחומרה אלימות מתנחלים ותורם לתחושת החסינות של העבריינים ולשכפול מעשיהם".

כמו כן עולה מהדו"ח, כי הפלסטינים בגדה המערבית מאבדים אמון ברשויות הישראליות ומוותרים על זכותם להגיש תלונות במקרים של אלימות של ישראלים נגדם. "יש דין" תיעד מאז 2005 אלפי אירועים של אלימות מתנחלים. במקרים רבים נפגעי העבירה הפלסטינים בחרו שלא להגיש תלונה במשטרה, וזו לרוב כלל לא חקרה את העבירות. "חוסר האמון של הפלסטינים ברשויות החוק שאמורות להגן עליהם נמשך שנים. אולם מנתוני יש דין עולה, כי מאז השבעתה של ממשלת נתניהו-בן גביר, יותר פלסטינים ממאנים להגיש תלונה למשטרה נגד ישראלים שפגעו בהם".

מתוך 160 מקרים ש"יש דין" תיעד בין ינואר 2023 לספטמבר 2023, בהם מתנחלים פגעו בפלסטינים או ברכושם, 92 מנפגעי העבירה (58%) בחרו שלא להגיש תלונה למשטרה – גידול של 17% לעומת השנה שעברה. מתוכם, 86 (54%) הביעו חוסר אמון ברשויות החוק הישראליות או חששו שהתלונה תפגע בהם או תוביל לשלילת היתר. "נתונים אלה מעידים על אוזלת ידן של רשויות האכיפה הישראליות בגדה המערבית, שאינן עושות דבר על מנת להקטין את חוסר האמון של הפלסטינים במערכת החוק האמורה לשמור עליהם מפני אלימות".

חד"ש חיפה

אירוע לזכרו של ראיד פרח

במלאות שנה ללכתו

יום שבת, 9.2, בשעה 19:00

אולם תיאטרון סרד, רחוב ח'ורי 2

השבוע באתר "זו הדרך"

הצעת אי אמון של חד"ש-תע"ל נגד ממשלת הימין, חמישה הרוגים בתאונות עבודה מתחילת השנה, מבנה קבע ליד ביד' בחיפה ועוד...

Zoha.org.il

זו הדרך ברשתות החברתיות

zoha.org.il

וואטסאפ

טוויטר

פייסבוק

אינסטגרם

טלגרם

